

Krönika

Titel:

WALDORF MADE IN CHINA

Text:

Goebel Nana

Översättning från DG nr 25 2015 - GN

WALDORF

MADE IN CHINA

Om hur en fruktbar jord för waldorfpedagogik bildats efter 1900-talets förvirrade tillstånd

Om försöket att utrota anden

När jag för 22 år sedan för första gången reste i Kina hade sedan en längre tid återhämtningen efter Kulturrevolutionens grymma år redan skett. Men ångesten låg fortfarande blytung över människorna. Under Kulturrevolutionens år 1966 – 1976 hade Mao Zedong (1893 – 1976) i en otroligt våldsamt och grym kampanj, så långt det var möjligt för honom, utrotat så många människor att det överstiger alla föreställningar. Han var överhuvudtaget ansvarig för oföreställbart höga offertal.¹ Under dessa tio år, som skulle implementera den stora socialistiska förnyelsen och den ideala socialismen, blev den årtusengamla kinesiska traditionen utrotad. En utplåning av den kinesiska anden till förmån för att upprätthålla den socialistiska makten.

På den kinesiska landsbygden vågade ingen tala med oss och absolut inte om politiska teman. Ett sådant utbyte kunde högst ske i oansenliga avkrokar. Landsbygden var på den tiden till största delen bilfri och vägarna var istället fyllda med horder av cyklar. De äldre människorna var fortfarande klädda i den mörkblå uniformliknande Maokostymen. Deng Xiaoping (1904 – 1997) hade då tagit makten och hade pragmatiskt genomfört en mer öppen ekonomisk situation. Detta hade till del på ett grundläggande sätt förändrat landet.

Den ekonomiska moderniseringen ledde för många människor till en högre levnadsstandard och senare till ett växande mellanskikt. Detta förde med sig bilar, många bilar och en brokig individualistisk klädstil. Det blev för den kinesiska människan möjligt att studera utomlands. Många yngre människor som antingen inte trodde att de kunde uppnå något i hemlandet eller helt enkelt var äregiriga, grep den chansen. När dessa människor återvände flöt helt andra tankar och värderingar in i landet.; människor blev mer självständiga och omdömesbildningen skedde oavhängigt av partiledningens uppfattningar, åtminstone på det privata området.

¹ I sin bok *Maos stora hunger. Massmord och mänskliga experiment i Kina* skriver historikern och sinologen Frank Dikötter att minst 45 miljoner människor miste livet under Maos *Stora språng*, framför allt genom hungersnöd. [Artikelförfattaren](#) Nana Goebel leder organisationen *Freunde der Erziehungskunst*.

Under minst två generationer hade materialismens ande genomsyrat livet genom de socialistiska impulserna och nu kunde den slå till med full kraft. Det ekonomiskt framgångsrika mellanskiktet hängav sig och hänger sig åt konsumtion som driver fram nya skott och blommor. Konsumtionsvärldens förförelsekonster har – som hos oss – för många människor blivit själva livsinnehållet.

En andlig strävan framträder

Naturligtvis är detta inte allt. I djupen av många själar lever den gamla kinesiska kulturen – trots alla undertryckningsförsök – vidare. De riktlinjer för en inre utveckling, som Konfucius en gång i tiden gav, började vakna upp på nytt i de människor, som hade en säkrad materiell tillvaro och som led under den materialistiska tomheten. För att bemästra befolkningstillväxten infördes 1979/80 ett-barns-politiken som först 2013 kan medge undantag. Sedan denna politik praktiserats har barndomen substantiellt förändrats i Kina. Barnen blir omvårdade och skyddade mycket länge och har inga chanser att avnavla sig från föräldrar och mor- och farföräldrar. Alla framtidsförväntningar man drömt om läggs in i dessa små prinsar och prinsessor, som saknar möjligheten att lära sig sociala förmågor och empati inom familjens ramar. De måste obetingat på ett framgångsrikt sätt fullfölja utbildningen i de skolor föräldrarna väljer åt dem. Detta lyckas man bara med genom att under årtal plugga in stoffet utantill. Detta kröns med den framgångsrika Gaokao, examen, som bestämmer över vilket universitet man får studera vid.

Men den generation, som föddes efter Kulturrevolutionen och är föräldrar idag, vill inte utsätta sina barn för denna skolstress. De letar efter alternativ där rötterna och värderingarna i den kinesiska traditionen vårdas. Av den anledningen har waldorfpedagogiken efterhand blivit bekant.

När Benjamin och Thanh Cherry 1994 under sin helårsresa genom Asiens länder åt frukost på ett för backpackers känt kafé i Chengdu lärde de känna kaféägaren. Detta samtal mellan paret Cherry och Zhang Li och hennes man Huang Xiao Xing är själva fröet till waldorfpedagogikens utveckling i Kina. Berättelserna möttes av ett eko i Li och Xiao Xing som hade en sådan stark efterklang att det fullkomligt vände ut och in på dem. De beslöt sig för att studera i USA och övertygade också egna vänner att följa med. Några följde med till USA andra reste till Storbritannien.

Ett annat frö till waldorf i Kina är Eckart Loewe, - i Kina kallad Luanghe – som efter sin waldorfskoltid i Hamburg, då han redan lärde sig kinesiska, reste till Kina för att studera. Han har flitigt berättat om waldorfpedagogiken. Artiklar om den förunderliga tysken som lever som munk i bergen kring Nanning och uppfostrar barn på ett helt annat sätt, har publicerats i stora kinesiska tidningar. Hans insats har mötts med stor beundran. Hans webbsida vann i popularitet och han använde den för att göra sina egna översättningar av några Steinerföredrag tillgängliga.

En fruktbar jord

Tillbakavändarna från USA och Storbritannien startade en förskola och en waldorfskola i Chengdu där också Eckart Loewe medverkade i början. Läraren Li Zewus första klass, som var inhytt i ett litet rum i ett gammalt kinesiskt trähus, bestod av fem barn. Strax intill började Zhang Li med förskolan. Bägge initiativen växte och snart var de bekanta utanför stadsgränsen. Idag är den waldorfpedagogiska rörelsen så utbredd att det finns början till en liten förskola i varje region av detta enorma rike med sina 1 370 miljoner invånare. Det finns många webbsidor som berättar om vardagen i waldorfförskolorna och waldorfskolorna och som sprider idéerna.

Att Kinas mark är fruktbar för waldorfpedagogik har å ena sidan att göra med att några människor har en djup längtan efter spiritualitet (och i Kina är några människor snart väldigt många). Å andra sidan har det att göra med att föräldrar liksom politiker mycket väl vet att Kina behöver livgivande impulser inom bildningsväsendet och att alla försök i denna riktning behöver stödjas. Sålunda har kontakten med *The New Education Movement* visat sig bära frukt för framtiden, ty där kan alla skolor, som bemödar sig om konstnärliga element, om kreativitet i undervisningen, sättas in i ett gemensamt sammanhang. Man skulle också kunna säga att efter Kinas Kulturrevolution har människor inkarnerat som vill ge livet en mening, en inre mening, motsvarande *Laotse*s och *Konfucius'* föreslagna moral och spiritualitet utan att förlora sambandet med den moderna tiden. Waldorfpedagogik är tio år efter den första beskedliga starten bekant i Kina som en filosofisk riktning, som vill bidra till en förnyelse av den kinesiska kulturen. Waldorf är känd som en skola där den kinesiska kulturens grundtekniker intensivt vårdas och att en inre hållning, fullt jämförbar med den konfucianska, gentemot människor råder, .

Och en förvånansvärd flit

Totalt sex orter fördelade över hela landet erbjuder idag utbildningsmöjligheter för lärare till waldorfförskolor och waldorfskolor. Det stora intresset leder många gånger till kursomgångar om 120 människor. Kursmodulerna genomförs tre gånger om året. Delta-garnas studieintensitet vid kurstillfällena, i det egna studiet och övandet imponerar på kollegerna från andra länder. Skulle vi ha denna friska och insatsberedda kraft på andra ställen i världen skulle waldorfföreelsen helt säkert vara i ett mycket bättre tillstånd. Kurserna följs för det mesta av erfarna kollegor från utlandet; men det är långt mindre antal kollegor som har tid att vara mentorer i varje förskole- eller skolklass. Inom det lokala samarbetet finns samma slags konflikter och oenigheter som överallt. Arbetet i det stora överregionala skiktet lyckas till stor del genomföras med entusiasm och förvånansvärd konsekvens. När de ca 500 waldorfförskollärarna 2013 träffades i en första stor konferens, njöt de av att få utbyta erfarenheter och utnyttja möjligheten att kunna arbeta konstnärligt med varandra. Det låg som ett muntert skimmer över konferensen. På det kinesiska waldorflärarmötet, som sker vartannat år, omväxlande i Taiwan och i Kina, härskar samma glädjefulla stämning och intensitet som gör att många problem kan lösas förhållandevis lätt.

För att hålla ihop den växande rörelsen och för att sörja för solid kvalitet i de enskilda förskolorna och skolorna byggde man med start 2010 upp två koordinationsgrupperingar. CECEF (*China Early Childhood Education Forum*) månar om samarbetet mellan förskolorna, uppdelat efter regioner och CWF (*China Waldorf Forum*) utvecklar medel och vägar för hur lärarna kan erhålla fortbildningsmöjligheter, men också hur läroplanen kan anpassas till kinesisk kultur, historia, språk, geografi o s v. Sedan några år arbetar en forskargrupp med läroplanen. Det finns många uppgifter och eftersom allt är möjligt och kan ske snabbt i Kina växer också uppgifterna i samma takt.